

Inför valet 2022

GS-fackets valplattform.

Hur tog vi fram uppgifterna till vår valplattform.

Redan våren 2020 så började GS facket arbeta med att få fram uppgifter till vår valplattform. Detta har gjorts i form av arbetsplatsbesök, klubbträffar utbildningar mm. Vi har sett att inför historiska valkampanjer så har förbunden arbetat mycket med att ringa upp medlemmar och förtroendevalda i samband med valen. Denna gång så har vi istället satsat på en medlemsdialog som innebär att vår organisation lär av medlemmarna, samtidigt som vi bär ut ett budskap och kunskap om våra arbetsmarknadslagar och trygghetssystem.

Under året så har vi talat med tusentals medlemmar och har noggrant lyssnat och antecknat vad medlemmarna tyckt varit viktigt.

Trygghet och stabilitet i fokus:

Under den gångna mandatperioden så har mycket hänt i svensk politik. Efter valet 2018 så fanns det inte en politisk majoritet åt varken höger eller vänster. Det blev nödvändigt för den som ville regera att söka samarbete utanför de traditionella blockgränserna. Detta gav i sin tur upphov till januariavtalet.

2019 så drabbades världen av en svår pandemi. Pandemin visade på svagheter och tydliga klasskillnader i Sverige, men också i världen. I tv och övrig media kablades ut att nu skulle vi arbeta hemifrån. Det är ju så att det är få förunnat att själv kunna välja att arbeta hemifrån, denna förmån gäller främst tjänstemän. GS-fackets medlemmar är samhällsbyggare och har inte haft möjlighet att jobba från ett hemmakontor.

Under pandemin så blev a-kassorna hårt belastade, och speciellt ALFA-kassan klarade inte av att inom rimlig tid ge sina medlemmar ersättning. GS-fackets egen a-kassa klarade krisen väl vilket visar på vikten av att gå med i rätt a-kassa och att vi har ett a-kassesystem som håller under kriser.

I GS-fackets valplattform så är det frågor som rör våra stora trygghetssystem som är viktiga för medlemmarna. Pandemin har satt ljuset på hur viktigt det är att det finns någon form av trygghet om vi blir arbetslösa eller sjuka. Pandemin har även visat på vikten av solidaritet, att vi finns där för varandra.

De arbetsmarknadslagar och trygghetsförsäkringar vi talat med medlemmarna om har varit:

- **LAS = Lagen om anställningsskydd**

-Reglerar förhållandet mellan arbetstagare och arbetsgivare. Denna lag som vi ibland tar för självklar är ganska unik för vårt land och vår modell. I tex Danmark bestämmer arbetsgivaren ensidigt vem som ska gå hem i ett varsel. I Sverige ska detta förhandlas och det ska finnas skäl. Just nu är denna lagstiftning under förhandling.

- **MBL = Medbestämmandelagen**

-Denna lag innebär att arbetsgivaren ska hålla de anställda/ fackföreningen informerade (förhandling) om förändringar som berör arbetstagare. Vi ska få lova att tycka och tänka om förändringar som rör arbetstagarna. Även denna lag är unik för Sverige och vår modell. Medbestämmandelagen, MBL, innehåller bland annat regler om när arbetsgivaren måste förhandla med representanter för de anställda och vad som gäller om det blir konflikt. När lagen tillåter är det möjligt att träffa kollektivavtal med annat innehåll än vad som regleras i lagen. MBL innehåller bland annat regler om föreningsrätten. För arbetstagare innebär det rätten att vara med i eller starta en facklig organisation och att arbeta för föreningen. Föreningsrätten gäller även för arbetsgivare. Lagen innehåller också bestämmelser om kollektivavtal, om rätt och skyldighet att förhandla och om stridsåtgärder och sympatiåtgärder med mera.

- **AML = Arbetsmiljölagen**

-I arbetsmiljölagen finns regler om skyldigheter för arbetsgivare och andra skyddsansvariga om att förebygga ohälsa och olycksfall i arbetet. Det finns också regler om samverkan mellan arbetsgivare och arbetstagare, till exempel regler om skyddsombudens verksamhet.

- **Semesterlagen**

-Den svenska semesterlagen ger alla anställda rätt till fem veckors semester per semester år . Av dessa har du som anställd rätt till fyra veckors sammanhängande semester under juni – augusti.

- **Pension**

-Allmän pension. Varje år avsätts 18,5 procent av din pensionsgrundande inkomst (lön) och andra skattepliktiga ersättningar upp till 7,5 inkomstbasbelopp till allmän pension. Den största delen, 16 procent, går till inkomstpensionen. Resterande mindre del, 2,5 procent, går till premiepensionen. Garantipension kan du som bott i Sverige få om du haft låg eller ingen inkomst. (*Arbetsgivare med KOLLEKTIVAVTAL betalar in 4,5% av lön till tjänstepension. Om avtal inte finns så är det inget som säger att dessa pengar betalas in. Tjänstepensionen är en betydande del av pensionen. För att vi ska kunna teckna ett avtal så behöver vi ha medlemmar på arbetsplatsen. Ett kollektivavtal är garanten för denna avsättning.*)

- **Sjukförsäkringen**

Den svenska sjukförsäkringen har under en längre tid fått kritik från förbunden genom LO. Sverige har idag en sjukförsäkring som inte är rättssäker. Vi har ständigt konflikter med försäkringskassan gällande hur våra medlemmar blir hanterade när de är sjuka.

Du kan få sjukpenning om du:

- Inte kan arbeta din vanliga arbetstid för att du är sjuk .
- Förlorar inkomst .
- Är försäkrad i Sverige.
- Du kan få sjukpenning på 25 procent, 50 procent, 75 procent eller 100 procent.

- **A-kassan**

-A-kassan är en försäkring. Idag är den dock fristående. Ibland och från vissa politiker benämns A-kassan som bidrag. A-kassan är inget bidrag, det är en försäkring som fackföreningarna bildat och som vi gemensamt betalar för att vi ska ha råd att stå mellan arbete utan att behöva sälja hus eller hem. Det hjälper också oss i fackföreningsrörelsen att kunna ställa krav på arbetsgivare då vi faktiskt har råd att ställa krav på arbetsmiljö och lägstalöner. Att vi här har en inkomst hjälper oss att hålla vårt löfte till varandra. LÖFTET:

”Vi lovar och försäkrar att aldrig någonsin, under några omständigheter, arbeta på sämre villkor eller till lägre lön än det vi nu lovat varandra. Vi lovar varandra detta i den djupa insikten om att om vi alla håller detta löfte så måste arbetsgivaren uppfylla våra krav.”

Vad står på spel under valet ?

Alla dessa frågor är viktiga för oss och våra familjer. Tyvärr tas många av dessa trygghetssystem och lagar för givet.

- **Att vi ska kunna bli sjuka utan att drabbas av fattigdom. (Sjukförsäkringen)**
- **Att vi har en säker inkomst under tiden som vi söker nytt jobb om vi blir arbetslösa. (A-kassan)**
- **Att vi har råd med ett gott liv när arbetslivet är slut. (Pension)**
- **Att vi har rätt till vila och ledighet. (Semesterlagen)**
- **Att vi har rätten att organisera oss och kunna ställa krav mot arbetsgivaren.**
(Medbestämmandelagen)
- **Att vårt arbete är säkert och tryggt. (Arbetsmiljölagen)**
- **Att arbetsgivaren inte ensidigt och godtyckligt kan avsluta vår anställning. (LAS)**

Vad vill GS-fackets medlemmar:

Efter samtal med våra medlemmar är det dessa tre frågor vi som förbund ska lägga extra kraft på:

1. Lagen om anställningsskydd

I samtalsdialogen framkom att anställningstryggheten är av största prioritet för GS-fackets medlemmar. Som förbund är det naturligt att därför kämpa för ett gott anställningsskydd.

När det gäller LAS finns uppenbara utmaningar. De krafter som vill försämra skyddet för arbetstagarna är stora, vi har idag en 60 procentig högermajoritet i riksdagen. Om vi ska klara av att förstärka LAS så måste vi påverka politiskt så att vi får en större del arbetstagarvänliga partier. LAS-debatten är ett utmärkt exempel på varför det är viktigt att fackföreningarna arbetar med att påverka politiken.

2. Sjukförsäkringen.

Det blev också tydligt i medlemsdialogen att GS-fackets medlemmar vill ha en fungerande sjukförsäkring.

Våra medlemmar vill känna sig trygga och inte behöva oroa sig för sin ekonomi eller sitt arbete när man blir sjuk. GS-facket ska påverka politiken att stärka skyddet vid sjukdom. Ingen ska behöva hamna i en situation där man tvingas i arbete när man är sjuk. Vi har under denna mandatperiod haft 60% borgerlig majoritet i riksdagen. Man har vägrat gå med på att förstärka skyddet för arbetstagarna trots att det syns med all tydlighet att människor råkar illa ut i vårt sjukförsäkringssystem.

3. Pensionssystemet.

Många GS-medlemmar lyfte också pensionssystemet som en av de viktigaste frågorna för ett tryggt arbetsliv.

Ökningen av medellivslängden skiljer sig kraftigt mellan akademiker och arbetare. Dessutom har vi ett arbetsliv som gör att arbetare i mindre utsträckning (redan idag) kan jobba fram till pensionen. Arbetare stämplar ut ur arbetslivet i genomsnitt vid 63,5 års ålder.

Arbetare riskerar alltså inte bara att få en sämre livskvalitet efter arbetslivet på grund av att arbetet slitit ut kroppen, som tack för att ha utfört ett hårt arbete får de lägre pension.

Detta är något som vi måste förändra. GS-facket kommer att driva frågan om att våra medlemmar ska ha en trygg och värdig ålderdom efter ett arbetsliv.

Dessa tre arbetsmarknadslagar kom högst upp när våra medlemmar sagt sitt. Tätt efter kom önskemål om förstärkningar i arbetsmiljölagen samt att ser över möjligheter till förkortad arbetstid.

Det ska också sägas att det finns fler lagar som påverkar oss på våra arbetsplatser.

- Studieleighetslagen som ger oss rätt till ledighet vid studier
- Föräldraledighetslagen som ger oss möjligheten att vara med våra barn.
- Förtroendemannalagen som ger oss rätten att företräda våra kamrater mm.

Vem tar besluten om våra lagar:

I riksdagen fattas besluten om lagstiftning, detta görs av förtroendevalda politiker. Under denna mandatperiod så har vi haft en 60 procentig högermajoritet i riksdagen, vilket gjort det svårt att förändra eller utveckla lagarna i en riktning som gynnar arbetstagarna. Dessa lagar betyder oerhört mycket för våra medlemmars vardag.

Det blir i denna valplattform också tydligt varför fackföreningarna måste påverka våra politiker för att få till en förändring. Det är inget nytt och vi har gjort det förr. Vi ska också ha med oss att vår motpart Svenskt näringsliv är mycket aktiva med att påverka politiken till arbetsgivarens fördel.

Förutom dessa lagar och trygghetsförsäkringar så är det några frågor till som är viktiga för vårt förbund. Vi har flera avdelningar som motionerat om att de vill att vi ska driva frågan om att tänderna är en del av kroppen. Frågan är mycket viktig både ur ett hälsoperspektiv, men också ur ett klassperspektiv. Det ska inte vara så att vi ska ha människor i Sverige som inte har råd att hålla tänderna friska.

Nästa fråga som är viktig för oss är "Bygg i trä". Frågan är viktig på flera sätt, dels miljön men också våra medlemmars möjlighet till arbete.

Det kommer att komma en bilaga till denna valplattform som en hjälp och en beskrivning om hur olika partier i vår riksdag röstat och vilka förslag de driver.

Vi vill också passa på att rikta ett stort tack till alla medlemmar som gett oss era åsikter och synpunkter samt till alla er förtroendevalda för ert arbete med att samla in informationen.